

به نام خدا

جستارهایی در رجوع شاهد از شهادت

مولفان:

مهدی تقی پور کردمیری

مجید رهائی

فهرست مطالب

۵	پیشگفتار
۷	فصل اول: کلیات و تعاریف
۹	مسأله شهادت و جایگاه آن
۹	چرا باید از این موضوع نوشت؟
۱۰	معنی لغوی و اصطلاحی رجوع، شهادت و شاهد
۱۰	معنی لغوی رجوع
۱۱	معنی اصطلاحی رجوع
۱۱	معنی لغوی شهادت
۱۱	معنی اصطلاحی شهادت
۱۲	معنی لغوی شاهد
۱۳	معنی اصطلاحی شاهد
۱۵	ادا به شهادت، تحلیل شهادت
۱۶	صفات شاهد
۱۶	بلوغ
۱۹	عقل
۲۲	ایمان و اسلام
۲۳	حلال زاده بودن
۲۳	عدالت
۲۵	انتقای تهمت
۲۷	تحلیل و بررسی فصل اول
۲۷	فصل دوم: انواع شهود
۲۹	مطابقت شهادت یا دعوی
۳۰	توافق شهادت شهود در معنا
۳۱	عدد شهود و جنسیت در شهادت
۳۲	شهادت مردان به تنهایی
۳۲	زنا و لواط و سحر
۳۳	شهادت سه مرد و دو زن
۳۳	شهادت دو مرد یا یک مرد و دو زن
۳۴	شهادت یک مرد و دو زن
۳۴	شهادت دو زن به تنهایی
۳۵	شهادت یک زن به تنهایی
۳۵	شهادت بر شهادت
۳۶	استرعاء
۳۶	اتفاق
۳۷	نظر اجمالی فقها
۴۰	تحلیل و بررسی فصل دوم
۴۱	فصل سوم: رجوع شاهد از شهادت در دعاوی مالی

۴۳.....	رجوع از شهادت قبل از صدور حکم
۴۶.....	رجوع از شهادت پس از صدور حکم
۴۶.....	حکم اجرا شده و محکوم به تلف شده
۴۶.....	حکم اجرا شده و محکوم به تلف نشده
۴۸.....	حکم اجرا نشده
۵۰.....	ضمان شهود
۵۴.....	تحلیل و بررسی فصل سوم
۵۷.....	فصل چهارم: رجوع شاهد از شهادت در دعاوی مدنی خاص
۵۹.....	رجوع از شهادت قبل از صدور حکم
۶۰.....	رجوع از شهادت پس از صدور حکم
۶۰.....	تفقیح
۶۲.....	وکیل
۶۴.....	وصایا
۶۵.....	نسب
۶۷.....	بیع
۶۹.....	طلاق
۹۲.....	نکاح
۹۸.....	وقف
۹۸.....	ارتداد
۹۹.....	تحلیل و بررسی فصل چهارم
۱۰۱.....	فصل پنجم: رجوع شاهد از شهادت در دعاوی کیفری و جزائی
۱۰۱.....	کیفری و جزائی
۱۰۳.....	رجوع شاهد از شهادت قبل از اجرای حکم
۱۰۴.....	رجوع شاهد از شهادت بعد از اجرای حکم
۱۰۴.....	زنا
۱۱۵.....	قذف
۱۱۸.....	قتل یا موجب قتل
۱۲۹.....	سرقت
۱۲۹.....	شرب خمر
۱۳۲.....	تحلیل و بررسی فصل پنجم
۱۳۵.....	فصل ششم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۳۷.....	نتیجه گیری
۱۳۸.....	پیشنهادهای
۱۳۹.....	منابع و مأخذ

پیشگفتار

با حمد و سپاس خداوند متعال را که به عنوان اولین آموزگار به انسان حکمت آموخت، لذا دلایل عقلی و نقلی، گواه نیاز جامعه بشری جهت ایجاد و نظم و ایجاد عدالت در آن می باشد. بنابراین در جهت مصالح آن نیازمند قانون مدونی که بتوان جلوی سوء استفاده ها را گرفت و تا شود و زی که هیچ حقی به ناحق از کسی ضایع نشود.

البته شهادت در بین ادله اثبات دعوی دارای اهمیت بسزایی می باشد که جهت اثبات کلیه دعاوی مدنی برای استناد به شهادت شهود هیچ محدودیتی وجود ندارد.

بنابراین در این کتاب سعی شده است به شرایط شاهد و شهادت و همچنین نظرات فقهای عظام و مبانی حقوقی موجود استناد قرار گیرد و از بهره جستن از کتاب خدا نیز بی بهره نبودیم. لذا به مهمترین بحث که رجوع به شهادت خود در اعم دعاوی پرداخته شده است که اگر شاهی بر اساس تکلیف نسبت به تحمل و ادای شهادت با توجه به تمام شرایط و صفات در نظر گرفته برای دادن شهادت اقدام نماید بدان که چه اجر و ثوابی نزد خدا دارد و اگر برخلاف آن به هر دلیلی که با قصد و رضا همراه هم مبادرت به دروغگویی و تزویر و نیرنگ پس از اجرای حکم و استیفای آن مخصوصاً در جنبه کیفری (جزائی) مثل قتل و قطع عضو و در مرحله ی بعدی در دعاوی مدنی خاص و سپس مالی به وسع از آن مبادرت ورزد، بایستی منتظر ضمان آن باشد که چه مجازاتی برای او در نظر گرفته شده است.

لذا در محاکم قضائی، احکام شهادت که از منظر شرع مقدس اسلامی است به مرحله اجرا در می آید و هیچ وقت فرد مجرم از چنگال عدالت نمی تواند فرار کند. پس چه الهی و اخروی آن با توجه به عدالت الهی هیچ وقت نادیده نخواهد شد.

در همین راستا سعی شده بعد از بحث مقدماتی راجع به شرایط شهادت و رجوع و صفات و نصاب آن به صورت اجمالی، در رجوع شاهد از شهادت؛ قبل از صدور حکم- بعد از صدور حکم توسط حاکم و قبل از استیفاء حکم- و بعد از صدور حکم و در بحث مقوله دعاوی مالی، دعاوی مدنی خاص و بعضی از مصداق های آن، و در دعاوی کیفری (جزائی) آن و چند نمونه از موارد آن را به صورت تفصیلی در این کتاب گنجانده ایم.

لذا، استفاده از منابع ارزشمند فقهی و حقوقی از جمله نظرات علماء عظام و اساتید معزز و اندیشمندان بزرگواری که در عرصه های علمی خصوصاً در زمینه فقه و حقوق قلم فرسایی نموده اند استفاده شده است بنابراین جا دارد به بعضی از کتابهایی که در این کتاب مورد بهره برداری قرار داده شده نام برد، از جمله کتاب های فقهی - تحریر الوسیله، جواهر الکلام، روضه الطالبین، الشهادات (سید محمد رضا گلپایگانی)، قواعد الاحکام (علامه حلی) مبانی تکمله المنهاج (آیت الله خویی)، شرایع الاسلام (محقق حلی) و وسایل الشیعه (حر عاملی) و کتاب های خلاف، النهایه و المبسوط فی فقه الامامیه (شیخ طوسی)، کتابهای الروضه البهیة فی شرح لایحه الشیعه، مسالک الافهام (شهید ثانی)، و المبسوط (سرخسی)، کنز العمال فی فقه القرآن (اضل العداد) و... و از کتاب های حقوقی استفاده شده، ترمینولوژی حقوق، ادله اثبات دعوی (بهرام بیضی)، اثبات و دلیل اثبات (ناصر کاتوزیان)، حقوق جزای عمومی (ایرج گلدوزیان)، حقوق جزای عمومی (کوشنگ شامبیاتی) و... اشاره نمود.

و همچنین از لوح فشرده مکتبه اهل بیت (ع) نیز استفاده زیادی در این کتاب شده است.